

Dla Dziewcząt Polskich.

<http://rcin.org.pl>

<http://rcin.org.pl>

TOWARZYSTWO

POMOCY NAUKOWEJ

dla

DZIEWCZĄT POLSKICH.

INSTYTUT

BADAŃ LITERACKICH PAŃ

BIBLIOTEKA

110-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 75

Tel. 26-68-63

TORUŃ.

Nakładem księgarni F. T. Rakowicza.

<http://rcin.org.pl>

Poprawienie doli kobiety porusza w całym cywilizowanym świecie szlachetne umysły, — a jeżeli uczony filozof angielski poważył dopomnieć się nawet praw politycznych dla niewiasty, niechaj nam będzie wolno starać się przynajmniej o rozszerzenie pomiędzy płcią żeńską oświaty i o jej zastosowanie do życia praktycznego i domowego.

Przeświadczony głęboko o ważności sprawy, od roku 1865 w różnych pismach zwracałem uwagę na konieczność i u nas

<http://rcin.org.pl>

istniejącą, pracy w tym kierunku; gdy oto dążenia moje poparła dama poważna, która pod pseudonimem „Jadwigi“ w kilku artykułach, zamieszczonych w Gazecie Toruńskiej, tak gorąco przemówiła za nadaniem praktycznego kierunku wychowaniu niewiast naszych, że wywołała na ten cel składkę publiczną.

Wszelako jak każda rzecz nowa, choć dobra, walczyć musi czas niejaki, jeżeli nie z przeciwnościami to z obojętnością, składka zrazu nie doprowadziła do spodziewanego rezultatu; głównie zdaje się dla tego, iż cel składki nie dość jasno był sformułowany. Zebrało się wszakże 122 złt. polsk., które jako zawiązek przyszłego funduszu powierzyłem do przechowania Toruńskiej Spółce Pożyczkowej.

Tymczasem zaś udałem się w listach prywatnych do szlachetnych Dobrodziejek, które pospieszyły z datkami na cel niniejszy, o ile mi ich nazwiska były wiadome. Były to panie: hrabina T. Kwilecka z Dobrojewa, pani Władysławowa Niegolewska z Morownicy, pani M. Bielicka z Gozdanina i pani H. Czarlińska z Brąchnówka, którym starałem się ściśle i szczegółowiej określić, jak mnie się przedstawił, cel mających się zbierać funduszy. Odebrawszy od tychże dam przychylne i zachęcające odpowiedzi, postanowiłem nie ustawać w powziętym zamiarze.

Dzisiaj więc niniejszą książeczką zwracam się do szerszej publiczności, skromnem słowy a prostem sercem, nie u-

bierając rzeczy wzniosłej w czcze fraze-
sa, i proszę wszystkich tych, których
obchodzi wychowanie naszych niewiast,
aby zechcieli donieść mi, czy przystąpią
do towarzystwa dobroczynnego, w myśl
dołączonych ustaw.

Oby kiedyś Towarzystwo Pomocy Na-
ukowej dla Dziewcząt Polskich cieszyło
się podobnie powszechnem uznaniem swej
pożyteczności i podobnemi owocami, ja-
kiemi szczycą się Towarzystwa Pomocy
Naukowej dla młodzieży męskiej w Wiel-
kiem Księstwie Poznańskim i Prusach
Zachodnich.

Toruń, 10 listopada 1869.

Dr. Fr. Rakowicz.

USTAWY

TOWARZYSTWA POMOCY NAUKOWEJ

dla

DZIEWCZĄT POLSKICH.

I. Cel Towarzystwa.

§. 1. Celem Towarzystwa jest zbierać przez dobrowolne składki fundusze na pomoc naukową dla dziewcząt polskich, urodzonych w Prusiech, Poznańskiem i Szlązku.

§ 2. Z zebranych funduszy udziela się w miarę dochodów wsparcie w pieniądzech, książkach lub narzędziach używanych przy zatrudnieniach kobiecych, dziewczętom kształcącym się:

- a) w gospodarstwie kobiecem wiejskiem i miejskiem;

- b) w zawodach przemysłowych i artystycznych przystępnych płci żeńskiej; jako to szyciu i krawiecczyźnie, rachunkowości kupieckiej, rysunku technicznym, malarstwie, muzyce, i t. d. i t. d.
- c) na kierowniczkę ochron i nauczycielki.

II. Warunki wsparcia.

§. 3. Uczennica zgłaszająca się o wsparcie powinna, na żądanie Dyrekcyi dostawić dowód ubóstwa od władzy miejscowej, zaświadczenie o postępach szkolnych od władzy szkolnej, i świadectwo o moralnem prowadzeniu się od osoby zasługującej na wiarę publiczną.

§. 4. Pobierająca wsparcie uczennica winna co pół roku nadesłać Dyrekcyi wypracowanie w języku polskim.

§. 5. Wsparcie może być każdego czasu cofnięte, skoro uczennica pod wzglę-

dem naukowym lub moralnym nie odpowie wymaganiom Towarzystwa, albo skoro fundusze Towarzystwa na dalsze udzielanie wsparcia nie starczą. Dyrekcyja nie jest obowiązana podawać powodów odmówienia lub cofnięcia wsparcia.

III. O członkach Towarzystwa.

§. 6. Członkiem Towarzystwa może być każda osoba, tak mężczyzna jak kobieta, która złoży wstępne dowolnej wysokości i zobowiąże się składać corocznie dowolną, lecz stałą, składkę na cele Towarzystwa.

§. 7. Składkę roczną, resp. wstępne, przesyłają członkowie na ręce głównego kasyera Towarzystwa przez asygnacyą pocztową (Postanweisung), na której także o przystąpieniu swoim do Towarzystwa donieść można.

Składkę roczną opłaca się 2. stycz-

nia; wszelako wolno podzielić ją sobie na dwie raty, płatne 2 stycznia i 2 lipca.

§. 8. Członek chcący wystąpić z Towarzystwa, winien o tem donieść na piśmie kasyerowi głównemu. Załagający z składkami lat dwa, mogą na wniosek Dyrekcyi być wykluczeni z Towarzystwa przez Walne Zebranie.

IV. O Walnem Zebraniu.

§. 9. Walne Zebranie Członków Towarzystwa zbiera się raz do roku, w lutym lub w marcu, w Toruniu.

Nadzwyczajne Walne Zebranie może być zwołane przez prezesa Towarzystwa, skoro tenże uzna tego potrzebę, lub skoro 20 członków z wyrażeniem powodów tego zażąda.

§. 10. Walne Zebranie obiera sobie większością głosów przewodniczącego. — Wszelkie uchwały stanowi Zebranie Walne większością głosów; wszakże uchwała

dotycząca zmiany statutów potrzebuje większości $\frac{2}{3}$ obecnych na Walnem Zebraniu członków.

V. O Dyrekcyi.

§. 11. Walne Zebranie wybiera Dyrekcyą składającą się z 7 członków. Do Dyrekcyi mogą należeć kobiety. Dyrekcyja wybiera z pomiędzy siebie prezesa, zastępcę i głównego kasyera, który zarazem pełni obowiązki sekretarza. Dyrekcyja obiera się na trzy lata.

§. 12. Posiedzenia Dyrekcyi odbywają się w Toruniu najmniej trzy razy do roku, i to w drugiej połowie stycznia, lipca i października. Prócz tego wolno jest prezesowi zwołać posiedzenie każdego czasu, skoro uzna tego potrzebę.

§. 13. Na posiedzeniach Dyrekcyi rozstrzyga większość głosów; w razie równości głosów decyduje głos prezydującego; trzech członków stanowi komplet.

§. 14. Główny kasyer, będący zarazem sekretarzem, winien stale mieszkać w Toruniu; pod jego adresem nadsyłać należy wszelkie listy do Dyrekcyi i do Towarzystwa.

§. 15. Dyrekcyja mianuje na prowincyi podskarbach w miarę potrzeby. Obowiązkiem podskarbach jest zbierać składki i starać się o ich pomnożenie, zebrane zaś składki odsyłać do kasyera głównego. Dyrekcyi wolno jest w razie potrzeby wezwać podskarbach na posiedzenie. Urząd podskarbach mogą także sprawować kobiety.

§. 16. Dyrekcyja składa na Walnem Zebraniu rachunek z dochodów i rozchodów Towarzystwa, i zdaje sprawę z ogólnej działalności, oraz stanu i rozwoju stowarzyszenia. Sprawozdanie to coroczne ogłasza się w pismach polskich, a w osobnym oddruku doręcza się każdemu członkowi Towarzystwa.

§. 17. Dyrekcyja pośredniczy stypendyatom, na ich żądanie, nietylko w wyborze szkoły lub zakładu, w których pobierać mogą nauki w §. 2. wskazane, lecz także w wyborze pensyonatu, a po ukończeniu edukacyi w wyborze odpowiedniej posady, jeżeli wychowanka Towarzystwa takowej poszukuje.

VI. O funduszach Towarzystwa.

§. 18. Fundusze Towarzystwa są dwójakie:

- a) fundusz rezerwowy,
- b) fundusze bieżące.

§. 19. Fundusz rezerwowy powstaje z wstępnego i z nadzwyczajnych darów i zapisów, uczynionych na rzecz Towarzystwa.

Fundusz rezerwowy utrzymuje się w pewnych papierach publicznych, procenta zaś od niego przekazuje się funduszom bieżącym.

W razie niedopisania, z jakichbądź powodów, składek bieżących, wolno Dyrekcji użyć funduszu rezerwowego, w części lub w całości, na dokończenie rozpoczętej już edukacji dziewcząt, zasługujących na uwzględnienie tego rodzaju.

§. 20. Fundusze bieżące tworzą się przez roczne składki członków i procenta od funduszy rezerwowych pobierane. Fundusze bieżące służą wprost celom w §. 2. wskazanym.

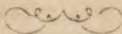
VII. O rozwiązaniu się Towarzystwa.

§. 21. Towarzystwo rozwiązuje się, skoro na nadzwyczajnem Walnem Zebraniu, w tym celu zwołanem, składającym się przynajmniej z trzech czwartych członków, dwie trzecie głosów tego zażądatają.

§. 22. W razie rozwiązania się Towarzystwa, fundusze jego przekazuje się

Towarzystwom Naukowej Pomocy dla polskiej młodzieży męskiej, lub gdyby to było niemożliwe, innej jakiej dobroczynnej instytucyi, na którą większość Walnego Zebrania się zgodzi.

Druk J. Buszczyńskiego w Toruniu.

<http://rcin.org.pl>

<http://rcin.org.pl>

F

23.808.

Nale
F. T. Rakowicz

wydział:

Michał X. Przedmioty Rozumstwa dla Pamię.

Cena: 1 zł.

Mill J. S.

Poddaństwo Kobiet.

Cena: 25 gr.